

Sprawa C-157/23

Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 98 § 1 regulaminu Trybunału Sprawiedliwości

Data wpływu:

13 marca 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Corte suprema di cassazione (Włochy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

6 marca 2023 r.

Strona skarżąca:

Ford Italia SpA

Druga strona postępowania odwoławczego:

ZP

Stracciari SpA

Przedmiot postępowania głównego

Skarga kasacyjna od wyroku Corte d'appello (sądu apelacyjnego), który stwierdził pozaumowną odpowiedzialność wnoszącego skargę kasacyjną, będącego dostawcą samochodu z wadliwą poduszką powietrzną, i zasądził od niego na rzecz nabywcy związane z tym odszkodowanie, w związku z tym, że wnoszący apelację nie wystąpił o wezwanie producenta pojazdu do udziału w sprawie. W celu szerszej ochrony konsumenta sąd apelacyjny orzekł, że dołączenie do sprawy przez producenta stanowiło część obowiązku wskazania producenta, który ciążył na dostawcy zmierzającym do uwolnienia się z odpowiedzialności za szkody spowodowane przez wadliwe produkty, a tym samym zwolnienie od udziału w sprawie dostawcy zależało od wstąpienia do sprawy przez wskazanego producenta.

Przedmiot i podstawa prawna pytania prejudycjalnego

Wykładnia art. 3 dyrektywy 85/374/EWG na podstawie art. 267 TFUE.

Pytanie prejudycjalne

Czy wykładnia rozszerzająca odpowiedzialność producenta na dostawcę, nawet jeśli dostawca nie umieścił fizycznie swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego na towarze, tylko dlatego, że nazwa, znak towarowy lub inne oznaczenie odróżniające dostawcy pokrywają się całkowicie lub częściowo z nazwą, znakiem towarowym lub innym oznaczeniem odróżniającym producenta jest zgodna z art. 3 [ust. 1] dyrektywy 85/374/EWG - a jeśli nie, to dlaczego?

Przytoczone przepisy prawa Unii

Dyrektywa Rady z dnia 25 lipca 1985 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących odpowiedzialności za produkty wadliwe (85/374/EWG) [zwana dalej „dyrektywą”] art. 3 oraz motywy 4 i 5.

Przytoczone przepisy prawa krajowego

Dekret Prezydenta Republiki nr 224 z dnia 24 maja 1988 r. – Wdrożenie dyrektywy [85/374/EWG] na podstawie art. 15 ustawy nr 183 z dnia 16 kwietnia 1987 r. [zwany dalej „dekretem”]:

Art. 3 „Producent”: 1. Producent jest wytwórcą produktu końcowego lub jednego z jego składników oraz producentem surowca. (...) 3. Za producenta uważa się również tego, kto przedstawia się jako producent poprzez umieszczenie na produkcie lub opakowaniu swojej nazwy, znaku towarowego lub innego oznaczenia odróżniającego.

Art. 4 „Odpowiedzialność dostawcy”: 1. W przypadku gdy producent nie jest wskazany, dostawca, który dokonał dystrybucji produktu w ramach działalności handlowej, podlega tej samej odpowiedzialności, jeżeli nie przekazał poszkodowanemu, w terminie trzech miesięcy od złożenia wniosku, tożsamości i siedziby producenta lub osoby, która dostarczyła mu produkt. (...) 5. Osoba trzecia wskazana jako producent lub poprzedni dostawca może być wezwana do udziału w sprawie na podstawie art. 106 kodeksu postępowania cywilnego, a pozwany dostawca może być zwolniony od udziału w sprawie, jeżeli wskazana osoba stawi się i nie zakwestionuje wskazania. W sytuacji przewidzianej w ust. 3 pozwany może żądać zasądzenia od powoda zwrotu kosztów poniesionych przez niego w związku z włączeniem go do postępowania.

Krótkie przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 ZP pozwał przed sądem pierwszej instancji w Bolonii spółkę Stracciari SpA jako sprzedawcę i Ford Italia SpA jako producenta jego samochodu Ford Mondeo Ghia, domagając się zasądzenia od nich odszkodowania za szkody poniesione przez niego w wypadku samochodowym, podczas którego nie zadziałała poduszka powietrzna.
- 2 Na rozprawie Ford Italia zaprzeczył, że jest producentem, wskazując jako producenta Ford Werke Aktiengesellschaft - należącego do jego grupy przemysłowej - co miało wynikać z faktury sprzedaży. Podniósł on również, że nie ponosi odpowiedzialności za wadę reklamowanego produktu, ponieważ dostawca nie ponosi odpowiedzialności, jeśli wskazany jest producent, a w każdym razie jeśli jego nazwa została podana do wiadomości konsumenta, co miało miejsce w niniejszej sprawie.
- 3 Sąd pierwszej instancji uwzględnił żądanie. Ford Italia wniósł apelację, którą sąd apelacyjny w Bolonii oddalił, wskazując w uzasadnieniu, że „jego pozycja była równoważna z pozycją producenta, który nie został włączony do postępowania”. Podobnie jak sąd pierwszej instancji, sąd apelacyjny dokonał w istocie wykładni przywołanych przepisów (art. 4 dekretu) w ten sposób, że aby dostawca mógł zostać zwolniony od udziału w sprawie, jest on nie tylko zobowiązany do wskazania danych identyfikacyjnych producenta, ale musi również wystąpić o wezwanie go do udziału w sprawie, w celu zapewnienia konsumentowi szerszej ochrony.
- 4 Ford Italia wniósł skargę kasacyjną.

Podstawowe argumenty stron w postępowaniu głównym

- 5 Wnoszący skargę kasacyjną podnosi przede wszystkim, na podstawie szeregu wyroków Corte di cassazione (sądu kasacyjnego) i na podstawie art. 3 ust. 3 dyrektywy, że wykładnia art. 4 dekretu będąca podstawą zaskarżonego wyroku jest błędna i że ten art. 4 nie powinien nawet mieć zastosowania w niniejszym przypadku, ponieważ producent został wskazany. W każdym razie, przy mało prawdopodobnym założeniu, że sąd kasacyjny uzna wykładnię zaproponowaną przez sąd apelacyjny za wiarygodną, wnosi on o skierowanie pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości w celu zbadania zgodności tej wykładni z przepisami dyrektywy, której wdrożenie ma na celu art. 4.
- 6 Ford Italia nie ponosiłby zatem odpowiedzialności nawet na podstawie art. 3 ust. 3 dekretu, który to przepis zakłada rozszerzenie odpowiedzialności producenta również na dostawcę, który umieszcza swoją nazwę, znak towarowy lub inne oznaczenie odróżniające na produkcie lub jego opakowaniu.
- 7 Wspomniany art. 3 ust. 3 w istocie tym rozszerzeniem wymierzałby sankcję jedynie dostawcy, który przedstawia się jako producent, to znaczy temu, który

poprzez określone zachowanie dodaje z własnych powodów (reklamowych, handlowych lub innych) do znaku towarowego producenta swój własny znak towarowy, uniemożliwiając w ten sposób konsumentowi odróżnienie w sposób pewny producenta. O ile prawdą jest, że wnoszący skargę kasacyjną, tak jak producent, posiada element „FORD” w nazwie, o tyle nie podjąłby się umieszczenia na produkcie elementu mającego na celu wprowadzenie w błąd konsumentów. Ponadto sąd apelacyjny oparł odpowiedzialność wnoszącego skargę kasacyjną wyłącznie na art. 4 dekretu.

- 8 Wnoszący skargę kasacyjną jest świadomy jednak, że sąd kasacyjny dokonał ostatnio wykładni art. 3 ust. 3 dekretu, która różniła się od jego własnej, w sprawie dotyczącej kwestii pokrewnej, odszkodowania za wadliwe produkty, w której ten sam Ford Italia działał jako dystrybutor. W wyroku tym sąd kasacyjny potwierdził zrównanie odpowiedzialności w przypadku jakiejkolwiek obiektywnej zbieżności, całkowitej lub przeważającej dla konsumenta, oznaczeń odróżniających, pod którymi producent, z jednej strony, i dystrybutor/dostawca/importer, z drugiej strony, wprowadzają produkt do obrotu.
- 9 W związku z tym, w mało prawdopodobnym przypadku przyjęcia przez sąd kasacyjny tej szerszej wykładni omawianego przepisu, wnoszący skargę kasacyjną zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni art. 3 ust. 1 dyrektywy, którego wdrożenie ma na celu art. 3 ust. 3 dekretu.

Krótkie przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 10 Sąd kasacyjny orzekł, że wykładnia art. 4 dekretu zaproponowana przez sąd apelacyjny jest nieprawidłowa i stwierdził, że przedmiotowa sprawa wchodzi w zakres art. 3 dekretu. Wątpliwości budzi jednak dokładny zakres zawartego w ust. 3 wyrażenia „umieszczenie [...] swojej nazwy”, tj. czy a) odnosi się ono jedynie do materialnego naniesienia elementu odróżniającego na produkt przez podmiot, który nie jest producentem, z zamiarem wykorzystania dwuznaczności poprzez nawiązanie do producenta, czy też b) obejmuje ono również zwykłą i niezamierzoną zbieżność elementów jego danych identyfikacyjnych, jak miałoby to miejsce w przypadku wnoszącego skargę kasacyjną w odniesieniu do elementu odróżniającego FORD.
- 11 Szersza wykładnia b) wydaje się sądowi kasacyjnemu możliwa do przyjęcia z punktu widzenia ochrony konsumentów; sąd ten uważa jednak, że w celu wyważenia interesów zainteresowanych stron, bardziej restrykcyjna interpretacja a), zaproponowana przez wnoszącego skargę kasacyjną, jest również możliwa do obrony. Treść przepisu, będąca wiernym odtworzeniem art. 3 ust. 1 dyrektywy, dopuszcza te dwie interpretacje.
- 12 Kwestia ta ma znaczenie dla postępowania głównego, ponieważ w razie uznania za prawidłową wykładni szerszej skarga byłaby bezzasadna, natomiast w przeciwnym razie skarga powinna być uwzględniona.